



Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 13. Tribulatio est Schola; docet, illuminat.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

tribulationum: illa utilem animam facient, & ad omnia accommodam S. Chrylost. hom. 35. in Acta.

Non potest ab afflictâ anima aliquid mali fieri. Noster pädagogus est afflictio. Id. ib. hom. 42.

Tunc anima purgatur, cum propter Deum affligitur: tunc majori fruitur auxilio, cum ampliore eget subsidio; gratiamque meretur copiosiore. Quod auro ignis, hoc animabus afflictio; sordes purgans, purus reddens, splendidos efficiens, & hilares. Idem hom. 26. in 2. Cor. 12.

Omnis, qui malum aliquod hic patitur; vel patitur, ut peccata dissolvat; vel ut coronæ augeantur. Theophylactus in Matth. 2.

§. XII.

Tribulationes retrahunt ab Inferno.

Ex Veteri, Novo, Patribus & aliis.

In sex tribulationibus liberabit te; & in septima non tanget te malum. Job. 5. 19. Quæ sunt fames, frigus, labor, morbus, mors. His percussit Dominus, & liberat. Septima est poena æterna, quæ penitus non tangit eos. Hugo Card. hic.

Hec sit mihi consolatio &c. Job. 6. 10. q. d. scio, quod Dominus hic quibusdam parcat, ut in æternum feriat: sed me, hic non parcens, feriat: quod mihi est consolatio. Idem hic.

Domine, nē in furore tuo arguas me. Pl. 6. 2. Non supplicat Domino Patri, ut non arguatur; sed nē in Iudicii severitate culpetur: quia hic multis argui salus est. Apoc. 3. 19. *Ego, quos amo, castigo.* Cassiodorus hic. Petit, ut ante Iudicium, non in Iudicio, corripatur: quia, quibus arguitur, sine dubitatione damnatur. Idem ibidem.

Domine, nē in furore - quoniam sagittæ tuæ infixæ sunt mihi. Psal. 37. 3. Secuta est causa probabilis, ut in illo Iudicio jam non debeat puniri, qui malis præsentibus vehementer afflictus est. Dominus enim, cum hic vindicat, ibi parcat: quoniam clementia ejus in idipsum duas non exigit ultiones; sicut scriptum est Nahum 1. 9. 12. *non affligam te ultra non judicabit Dominus bis in idipsum.* Cassiodorus hic.

Dedisti metuentibus te significationem, ut fugiant à facie archis. Pl. 59. 6. Per tribulationes, inquit, temporales significasti tuis fugere ab ira ignis sempiterni. S. August. hic.

Expandit rete pedibus meis. Thren. 1. 13. Quia eos post voluptates, & desideria cordis eorum, prosperè usque ad finem vitæ iræ non permisit; sed convertit eos retrorsum: ut dolores, & durissimas sentirent angustias tribulationis, pro suis pessimis adinventionibus. S. Paschasius hic.

Factus est Dominus, velut inimicus. Thren. 2. 5. Mirâ dispensatione temperat sententiam severitatis: dum quasi, & non ex toto, inimicus dicitur: quia etsi eam videatur deserere in manibus hostium; & affligere aliquoties in tantum, ut penitus destituta credatur. Non de crudelitate inimicitiarum fortè venit, si se demum converterit; sed de providentia pietatis; ut ad eum flagellata redeat. Idem hic.

Accessit, & tetigit loculum. Luc. 7. 14. Quoties & tu ad Inferni sepulchrum properas? misericors autem Dominus tangit manu loculum, corpus divitias, &c.; mittendo morbum, infortunium: ut te retineat, & ad vitæ gratiam revocet. Stella hic.

Et nunc manus Domini super te: & eris cæcus; non videris solem usque ad tempus. Act. 13. 11. Cur S. Paulus Elymam magum potius percussit cæcitate, quam aliâ poenâ? S. Chrylost. hom. 28. in Acta: quò ille adductus est signò, hòc & hunc voluit adducere.

Melior est modica amaritudo in faucibus, quam æternum tormentum in visceribus. S. August. l. de decem chordis c. 9.

Quàm multa habeant impii in hac vita munera, & dona gratuita, ab illo, quem contemnunt; enumerare quis potest? Inter quæ illud magnum, quòd exemplis interpositarum tribulationum, quas hujus sæculi dulcedini, tanquam bonus medicus, miscet: admonet eos, si attendere velint, fugere ab ira ventura. Et cum in via sunt, id est, in hac vita, concordare cum sermone Dei, quem sibi adversarium fecerunt malè vivendo. Quid ergo non misericorditer hominibus præstat à Deo, à quo etiam tribulatio beneficii est. Nam res prospera donum est consolantis; res autem adversa donum est admonentis Dei. S. August. ep. 87.

A Domino castigari, & tanquam à pädagogo erudiri, est, à morte liberari. *Virga tua, & baculus tuus: ipsa me consolata sunt.* Clem. Alex. l. 1. pæd. c. 7.

§. XIII.

Tribulatio est schola; docet, illuminat.

Figura, & Symbola.

Ex Veteri, & Novo.

De felle piscis linivit oculos patris sui. Tob. 11. 13. Tribulatio est illud amarum fel, quò oculi Tobiae, id est, viri iusti, ad Dei cognitionem fuerunt illuminati. Bernardinus tom. 1. l. 8. Art. 2. Plerumque bonus activus per amorem terrenorum, quasi calorem stercoreum, excœcatur: sed Dominò visitante per amarum compunctionem, tanquam fellis unionem, curatur; & ad speculationem celestium revocatur. S. Bonaventura in Pl. 118.

Respondens autem Dominus Job de turbine. Job. 38. 1.

Exaudiat te Dominus in die tribulationis. Pl. 19. 2. Tribulatio dies dicitur: quia illuminat. Hugo Card. hic.

In terra deserta, & invia, & inaquosum viderem virtutum tuam, & gloriam tuam. Pl. 62. 3.

Vidi, & ecce ventus turbine veniebat ab aquilone. Ezech. 1. 4. inter turbines, videt divinitatem.

Igitur ego Nabuchodonosor oculos meos ad cælum levavi. - altissimo benedixi. Dan. 4. 31. Tantum utilitatis ex calamitatibus percepit; ut Propheta instar, de Deo sentiat, & loquatur. Theodoretus.

Et sedens docebat de navicula turbas. Luc. 5. 3. Ut doceremur; nullum esse capiendæ sapientiae

Kkkkk 3

pietiae lycæum accommodatus, quàm concussum tempestatibus æquor. Oliva l. 1. Strom. §. Benedixit illis Simeon.

Elevans oculos suos, cum esset in tormentis. Luc. 16. 23. Tribulatio aperit oculos, & sæculi alterius beatitudinem contemplatur. Escobar t. 6. Par. Chr. l. 3. Sect. 2. Obs. 2.

Collyriū inunge oculos tuos. Apoc. 3. 18. Collyrium est tribulatio; quæ per sui amaritudinem mentem illuminat. Albertus M.

Exempla. Ex Veteri.

Orate Dominum. Exod. 9. 28. Ecce Pharaon durissimus; tamen proficit verberatus. Ante verbera Dominum nescit, verberatus pro se supplicari Dominum rogat. Orig. hom. 3. in Ex.

Disciplina tua ipsa me docebit. Pl. 17. 36. Quæ non didicerat in thure, nec hauserat in arca; informandum se iis fugâ, latebrisq; sperabat. Plus eum Absolonis fida imbuat, quàm bacillus Samuelis. Oliva l. 1. Strom. §. Benedixit illis Simeon.

Beatus quem tu erudieris Domine. Pl. 93. 12. Variabilis ex Hebr. *beatus, quem tu castigaveris Domine.* Quemadmodum parvi pueri doctrinam desipientes, ob ferulas, flagellaq; quæ Magistri, & pædagogi adhibere solent, attentius dictata suscipiunt; & ipse sermo ante plagas non auditur; post verbera, doloresque, veluti statim apertis auribus, & auditu, excipitur oratio, & memoriâ custoditur. Sic, qui divina audiunt præcepta, & ad ea servand se negligenter habent; postquam ex Deo disciplina eis inflicta est, ad ipsius mandata servanda, ac ei obtemperandum, voce quadam excitari videntur: ex quo ipsorum auribus sapientia statim admittitur. S. Basilii l. in principium Proverbiorum.

Castigasti me, & eruditus sum. Jer. 31. 18. Ergo virga plumescit in calamum, vulnus pallescit in chartam: liber, non livor, est, qui plagam ambit. Oliva l. 1. Strom. §. Benedixit illis.

Ex Novo.

Si filius Dei es; dic, ut lapides isti panes fiant. Matth. 4. 3. Tunc ignorat diabolus, an Christus sit Dei filius. Postea verò Matth. 8. 29. clamaverunt: *quid nobis, & tibi, Jesu fili Dei? venisti ante tempus torquere nos.* Origenes: ubi tormenta senserunt, sciunt Dominum. Ante flagella dicunt, nescio Dominum.

Vir plenus leprâ, & videns Jesum. &c. Luc. 5. 12. Vexatio ejus aciem acuit oculorum, ut Deum intueri posset. Quot in eadem via bene valentium oculi Jesum despexere! quot, dum solum lumen oculorum recipiunt, cum adversâ valetudine ad lectulum alliduntur! Oliva l. 13. Strom. Luc. 5.

Vos vocatis me Magister, & Domine; & bene dicitis. Joan. 13. 13. Bonô ordine hæc duo junguntur: Dominus timorem incutit; otiantem servum, aut malè operantem, flagris accipit: Magister verò docet, ignorantia tenebras depellit. Pinna Ethol. 10.

Ex Patribus, & aliis.

Calamitas prudentia consilia ut plurimum parere solet. S. Joan. Damasc. orat. 2. de As. B. V. Ezechias, cum esset in tribulatione, vide, qualia faciebat pro salute sua: saccum induit, & in terra sedit, 4. Reg. 19. 1. Ubi autem in deliciis esse cœpit, cecidit præ altitudine cordis sui. - Quando tribulabantur Israëlita; multo plures fiebant: quando autem illos dimisit; tunc omnes peribant. S. Chrysost. hom. 16. in Acta.

In præsentī vita, velut in ludo quodam literario, per morbos, tribulationes, tentationes, paupertatem, & alia, quæ gravia videntur, imbuimur; quatenus ad futurorum bonorum receptaculum idonei reddamur. Idem hom. 10. in c. 6. Rom.

Magnum est bonum tribulatio. Et hoc ex nostris discimus filiis: nam absque tribulatione nihil utile discerent; nos autem plus illis afflictionis indigemus. Si enim illic passionibus quiescentibus illos muniunt; multo magis nos, & præsertim tantis detentos: sed nos potius pædagogos oportebit habere. A puerulis enim nunquam magna committuntur peccata; à nobis verò magna nimis: pædagogus autem noster, tribulatio. Idem hom. 62. ad pop. Ant.

Henricus Suso, postquam diris afflictionibus corporis à decimo octavo ætatis anno ad quadragesimum se exercuit, in extasi visus sibi videre juvenem egregium cum hac voce: diu satis in minoribus, & trivialibus exercitatus es scholis; jam tempus est, ut ad altiora contendas. Ductus ergo ab illo in domum quasi Religiosam; in qua morabantur viri seipso per omnia abnegantes: traditus est illius disciplinæ Magistro &c. Bollandus 21. Jan.

§. XIV.

Tribulatio prodest virtuti, perfectioni. Figure, Symbola.

Ex Veteri, & Novo.

Crescere me fecit Deus in terra paupertatis meæ. Gen. 41. 52. Ordinavit omnipotens, multos per tribulationes, & adversa, plus crescere: quoniam proprium est virtutis, adversitatibus prosperari. Unde de filiis Israel legitur. Ex. 1. 12. quod, *quantò opprimebant eos, tantò magis multiplicabantur, atque crescebant.* Optimè radicata noscitur virtus, quæ crescit inter adversa: & dum sævi fluctus insurgunt, in altiora ipsa confurgit. Sim. Cass. l. 14. Joan. 21. 6.

Si dormiatis inter medios Cleros &c. Pl. 67. 14. Hebr. *Si dormiatis inter medios tripodas & ollas;* ex quarum contactu denigrati aliquantum fueritis: scitote tamen, quod tunc potius estis formosi; sicut columbæ; quæ argentatas, & candidas, habent pennas, quibus ad cœlestia volent: & dorsum, quò ipsas tribulationes pertulistis, erit fulger, tibi charitatis auro splendidum. de Ponte in Cant. 1. Exh. 22. §. 1.

Simile